

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Комисията за разкриване на документите и за обявяване на
принадлежност на български граждани към Държавна
сигурност и разузнавателните служби на
Българската народна армия

София 1000, ул. „Врабча” № 1, тел. 800-45-06, e-mail: info@comdos.bg

Обобщени данни
за дейността на КРДОПБГДСРСБНА
(5 април 2007 г. – 1 декември 2011 г.)

В дейността си КРДОПБГДСРСБНА се ръководи от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (ЗДРДОПБГДСРСБНА).

Основни задължения:

1. Съгласно чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА комисията **установява и обявява принадлежност** на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Обявяването на принадлежност се извършва по силата на чл. 29 от закона с решение на комисията.
2. Съгласно чл. 1, ал. 3 от закона комисията **създава централизиран архив** на документите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.
3. Съгласно чл. 1, ал. 1 от закона комисията урежда реда за **достъп, разкриване, използване и съхранение** на документите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.
4. Съгласно чл. 9, т. 7 от закона комисията **сътрудничи със сродни чуждестранни и международни институции**.
5. Съгласно чл. 10 от закона комисията **извършва изследователска дейност, публикува документи, организира семинари, конференции и изложби с образователно-информационен характер**.

Постигнати резултати:

По т. 1 - установяване и обявяване на принадлежност:

Етапи на работа:

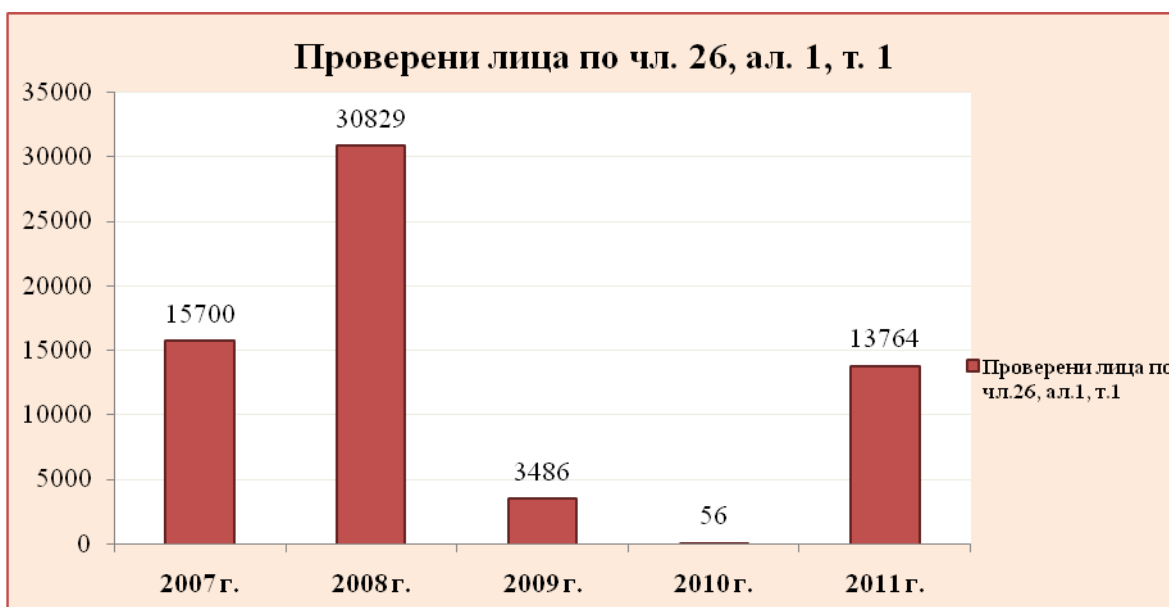
- ✓ Последователно прилагане на реда за проверка по силата на чл. 3, ал. 1 от закона, засягащ **публичните длъжности** по смисъла на закона.
- ✓ Успоредна проверка по реда на закона по чл. 3, ал. 2, засягащ **публичните дейности**, поради проявен висок обществен интерес.

Обобщени данни:

За периода от 5 април 2007 г. до 1 декември 2011 г. комисията е приела **291** решения и е проверила **112 445** лица за принадлежност към ДС и РС на БНА.

Проверени лица по години:

По силата на чл. 26, ал. 1, т. 1 (*лица, регистрирани за участие в избори*) са проверени общо **63 835** лица.

По силата на чл. 26, ал. 1, т. 2 и т. 3 (*публични длъжности и дейности*) са проверени общо **41 798** лица.

По силата на чл. 27 (*предварителна проверка*) са проверени общо **5981** лица.

По чл. 31, ал. 1, т. 2 (по искане на граждани) са проверени общо **831** лица.

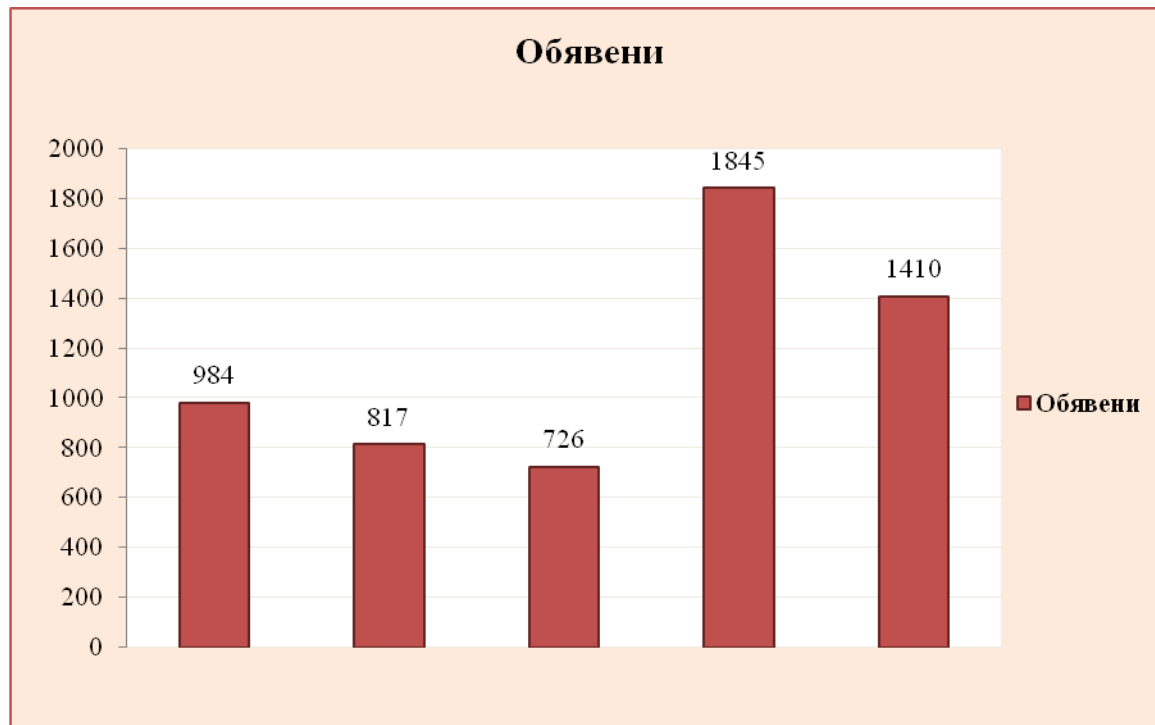

Установена принадлежност по години

По силата на чл. 26, ал. 1, т. 1, т. 2., т. 3.; на чл. 27 и на чл. 31, ал. 1, т. 2 комисията е установила принадлежност общо на **6387** лица.

По силата на чл. 1, ал. 2 от закона, комисията е **обявила принадлежност** към органите по чл. 1, ал. 1 на **5782** лица.

На основание чл. 27 (*предварителна проверка*), чл. 30, ал. 1, т. 1 (*починали*), чл. 30, ал. 1, т. 2 (*малолетни*) и чл. 31, ал. 1, т. 2 (*граждани*) не са обявени данните за установена принадлежност на **605** лица.

По т. 2 – създаване на централизиран архив

Етапи на работа:

Осигуряване на сграден фонд

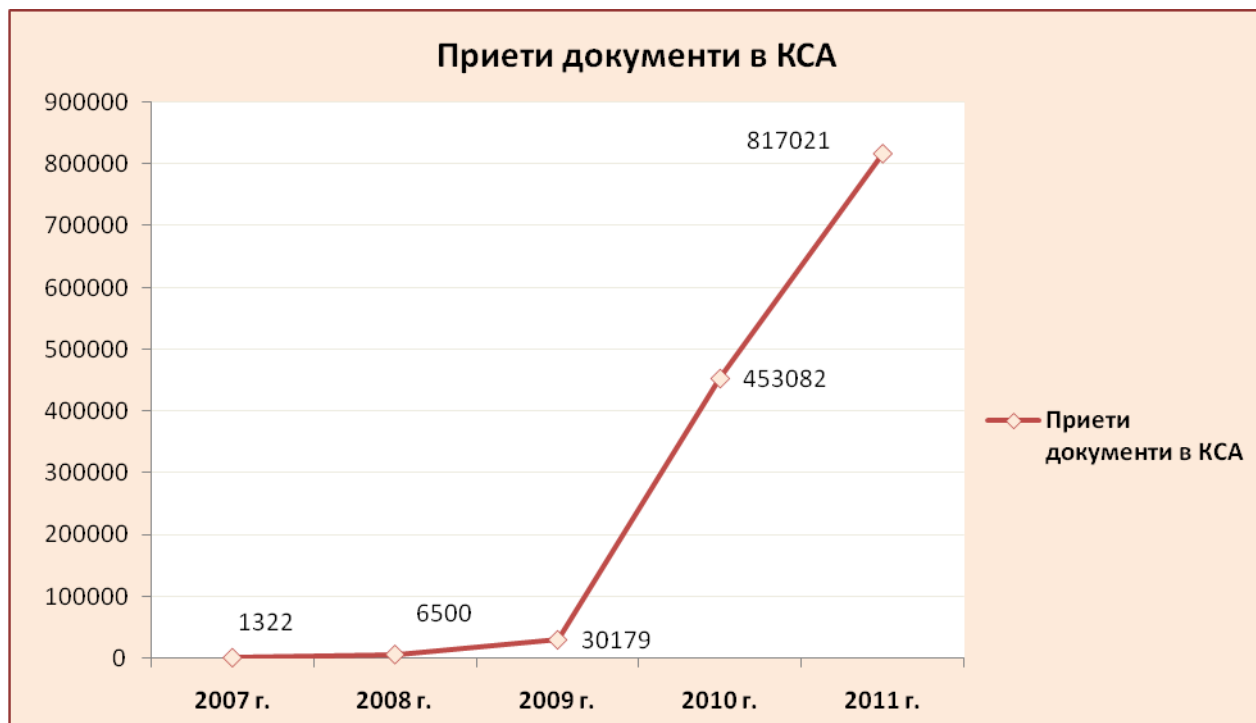
- ✓ Ремонт на 3 етажа от сградата на ул. „Врабча” 1 за административната дейност на комисията и оборудване на **читалня за гражданите**.
- ✓ Изграждане на модерен комплекс на централизирания архив за **архивохранилища на документите** в Банкя (*Официално открит на 8 февруари 2011 г.*).
- ✓ Оборудване на архивохранилища със стелажни системи и лаборатория за обезпаразитяване и дезинфекция на архивни материали и възстановяването им.

Попълване на архивохранилищата с документи

Обобщени данни:

Попълване с архивни документи:

- ✓ в отдел „Специализиран архив и картотека” се съхраняват: картотеки на секретни сътрудници; картони на щатни служители; архивни дневници; регистри, регистрационни дневници; картони на обекти; протоколи за унищожаване; дела по фондовете, както следва:
 - цялостно е приет справочният апарат: от МВР, от бившата служба „Сигурност ВП и ВКР”, от НСлС, от ДАНС и от НСО;
 - частично е приет справочният апарат: от НРС, от МО (ВИ)
- ✓ в отдел „Комплектуване и съхранение на архива” (КСА) се съхраняват архивни дела:
 - на хартиен носител - **817 021** архивни дела, съставляващи над **8000** линейни метра;

- негативи на филмирани документи - **5 651** броя;
- документи на електронен носител - **5 353** броя;
- филмови материали на 35-милиметрова лента с учебна цел - **160** броя.

По т. 3 – осигуряване достъп до документите

Обобщени данни:

Съгласно разпоредбите на чл. 31 от закона и чл. 37- 47 от Правилника за дейността на комисията заявления са подали общо **12 635** лица, от които:

✓ за себе си и за свои близки – **6142** лица.

✓ във връзка с прилагане на ЗПГРРЛ – **5770** лица.

- ✓ за журналистическо проучване и с научна цел – **723** лица.

По т. 4 – сътрудничество с международни институции

В рамките на Европейската мрежа

- ✓ КРДОПБГДСРСБНА е съучредител на Европейската мрежа за съхранение на архивите (EMSA) – създадена на 16 декември 2008 г.
- ✓ От учредяването на EMSA българската комисия участва активно във всичките ѝ инициативи – международни конференции, изложби, семинари, общи издания.
- ✓ През юли 2011 г. КРДОПБГДСРСБНА пое председателството на международната партньорска организация.
- ✓ Подписани са двустранни споразумения за размяна на документи между България и Германия и между България и Полша.

Сътрудничество с институции от Съединените американски щати

- ✓ Подписан бе Меморандум за разбирателство между КРДОПБГДСРСБНА и Международния център „Удроу Уилсън“ във Вашингтон.
- ✓ Подписано бе споразумение с Архивите на националната сигурност на САЩ за обмяна на документи.

По т. 5 – извършва изследователска дейност

- ✓ На основание чл. 14 от закона комисията публикува решенията си в **8 бюлетина**.

- ✓ Издаде две брошури, които запознават обществото с дейността ѝ.
- ✓ Издаде 9 документални сборника с документи на Държавна сигурност и РС на БНА:
 - „КГБ и ДС – връзки и зависимости”;
 - „ДС – основни документи”;
 - „ДС и промените в България(септември 1944–декември 1947 г.)”;
 - „Международният тероризъм в документите на ДС”;
 - „ДС - политическа полиция”;
 - „ДС и образованието”;
 - „Държавна сигурност и Пражката пролет”;
 - „Държавна сигурност и краят на тоталитаризма”;
 - „Военното разузнаване – структура, числен състав, цели и задачи (1944-1991).
- ✓ Продуцира и представи документалния филм „Досието на ДС”
- ✓ Организира и проведе три конференции с международно участие:
 - „Законът за досиетата и националната сигурност”;
 - „Документите на ДС – извор на историческо познание”;
 - „Международният тероризъм в документите на комунистическите тайни служби”.
- ✓ Съвместно с МВР участва в организацията на международната конференция „Демокрацията се нуждае от истината”.
- ✓ Съвместно с МВНР участва в подготовката на международната работна среща „Справедливост на прехода” – част от *Sofia Platform*.
- ✓ Съвместно с Българския хелзинкски комитет и Историческия факултет на СУ „Св „Климент Охридски” организира кръгла маса „Правото да знаем. Разкриване на архивите на ДС”.
- ✓ Срещи-дискусии под мотото „Трудният път към истината” със студенти от СУ „Св „Кл.Охридски”, ПУ „П. Хилендарски” и НБУ.
- ✓ Участва с документални експонати в две международни изложби:
 - „Комунистическите тайни служби и пропагандата на студената война”, в рамките на Европейската мрежа;
 - „Война в ефира”, съвместно с Държавна агенция „Архиви”.
- ✓ Членове на комисията активно участват в конференции, изнасят лекции, присъстват на дискусии, ръководят семинари.

Приложението е прието на заседание с протокол № 196 от 19 декември 2011 г.

Председател на КРДОПБГДСРСБНА:

/Евтим Костадинов/